

Dkt. Elaine Phillips, Esther, Hotuba ya 2

© 2024 Elaine Phillips na Ted Hildebrandt

Katika hatua hii, tunaanza kushughulikia maandishi ya Esta, nami nitasoma hasa kutoka Toleo Jipya la Kimataifa, ingawa mara kwa mara nitaonyesha pia kile tafsiri ya Kiebrania inayosema. Tunapoanza, ni muhimu kutambua kwamba Sura ya 1 ni utangulizi mkubwa wa makusudi kwa mfalme. Jina lake limewasilishwa mara mbili mwanzoni.

Huo ni mguso wa kimtindo unaoweka msingi wa msafara unaoendelea wa dyads kupitia maelezo ya mahakama ya Uajemi. Heshima na kifalme, mada mbili muhimu sana, zimeunganishwa mara kwa mara katika sura nzima. Majina, vyeo, na nafasi zinaonekana kuwa muhimu sana, lakini msomaji anagundua kuwa, kwa kweli, maandishi yanavutia sana ukoko wa juu wa ufalme wa Uajemi.

Neno kuu la heshima katika Kitabu cha Esta ni yakar kwa Kiebrania. Umbo la kivumishi la neno hilo linamaanisha thamani, gharama kubwa, adimu, au thamani. Na kuna kivumishi kinachohusiana ambacho kitatumika pia, kaved , ambacho kinamaanisha nzito au nzito.

Ina neno linalofanana, kavod , ambalo linamaanisha utukufu. Na umbo la nomino linalohusiana zaidi linarejelea ini, ambalo linachukuliwa kuwa kiti cha hisia na mwakilishi wa nafsi. Heshima, iliyunganishwa katika Esta mara kwa mara na kifalme, inaonyeshwa kisha kwa kuunganishwa kwa pande hizi za kiini, hadhi, na fahari zote zikiingia ndani ya nafsi.

Katika uwanja wa umma, ambao kwa kweli ni mahakama yetu ya Uajemi, heshima kwa hadhi, hofu mbele ya fahari, na utegemezi wa vitu vyote huongeza sifa ya mtu fulani. Na sasa tugeukie maandishi. Hiki ndicho kilichotokea wakati wa Xerxes, au tena, Ahasuero, Achashverosh kwa Kiebrania.

Huyu ndiye Xerxes aliyetawala majimbo 127, kuanzia India hadi Kush. Hadithi kwa Kiebrania inaanza na vayhi Bimey , ilitokea katika siku za, kifungu cha maneno ambacho pia kinaanza simulizi la Ruthu. Neno hili vayhi kwa Kiebrania lenyewe linaanzisha maandishi kadhaa ya kihistoria ya kibiblia, tena likidokeza kwamba hili linakusudiwa kusomwa kama historia.

Jina la mfalme ni Achashverosh, lililotafsiriwa Ahasuero katika baadhi ya tafsiri za Kiingereza. Ni sawa na neno la Kiebrania la Kiajemi, ambalo Xerxes ni tafsiri ya Kigiriki. Ndiyo maana majina hayo mawili yanayoonekana kuwa tofauti yapo.

India na Kushi, zinazowakilishwa katika mstari wa kwanza, ni pembe za kusini-mashariki na kusini-magharibi mwa himaya. Usemi sambamba kutoka Dani hadi

Beersheba tunaouona katika sehemu kubwa ya maandishi ya Biblia ni jina la kawaida kwa eneo lote la kijiografia na kisiasa. Katika hali hii, majina haya yalikuwa yanawakilisha ulimwengu wote unaojulikana, na ni jambo lingine linaloanzisha uhuru wa ulimwengu wote, na kwa hivyo, heshima kuu ya Xerxes.

Idadi ya majimbo, 127, imekuwa kitovu cha maoni mengi yenye shaka. Herodotus alionyesha kwamba kulikuwa na maaskari 20 pekee katika himaya ya Uajemi chini ya Dario. Hata hivyo, jimbo la Medina lilikuwa ndogo kuliko maaskari.

Hili linaonekana wazi hasa kutoka kwa Esta sura ya 3, mstari wa 12, ambayo inataja maneno yote mawili, kwa hivyo hilo si tatizo kubwa. Kwa kuzingatia umuhimu wa Xerxes wa kuimarisha umiliki wa Uajemi kwenye himaya kubwa, kutaja idadi ya majimbo badala ya maaskari kuliifanya isikike kuwa ya kuvutia zaidi. Mbali na injini inayowezekana ya propaganda inayoonekana hapa, pia, kutoka kwa mtazamo wa kifasihi, ni utaratibu mwingine wa kumdhihaki mfalme aliyetawala majimbo 127, lakini ulipotea katika bustani yake ya jumba.

Mstari wa pili, wakati huo, Mfalme Xerxes alitawala kutoka kiti chake cha enzi cha kifalme katika ngome ya Susa. Kwa kweli, Uajemi wa kale ulikuwa na miji minne mikuu. Susa ulikuwa mmoja tu kati yao.

Inaonekana ilitumika kama makazi ya wafalme wa Uajemi wakati wa baridi kali. Kwa njia, kuna tofauti thabiti katika maandishi haya kati ya bira, ngome ya Susa, na jiji lenyewe. Katika mwaka wa tatu wa utawala wake, aliwaandalia karamu wakuu na maafisa wake wote.

Viongozi wa kijeshi wa Uajemi na Umedi, wakuu na wakuu wa majimbo, walikuwepo. Neno la karamu ni mishte, neno linalotokana na neno la Kiebrania linalomaanisha kinywaji. Kimsingi, katika sherehe za kifalme, kiasi kikubwa cha chakula kiligawanywa.

Tunaona hili katika sehemu kadhaa katika vitabu vya kihistoria katika Biblia. Hapa, hakuna kutajwa kwa chakula hata kidogo. Lengo lote lilikuwa unywaji, na maelezo muhimu ya sura ya kwanza pia yanahusiana na unywaji.

Baadhi yake yalikuwa mengi kupita kiasi kwa idhini ya mfalme mwenyewe. Mwishoni mwa ubeti huu, jozi za maneno zinazoelezea maelezo hayo zina mizunguko mipana zaidi. Wakuu na maafisa, haswa watumishi, wanaweza kuwa walikuwa watendaji wa serikali za mitaa.

Waliungwa mkono na majeshi kutoka Uajemi na Umedi, na hatimaye, wakuu wa mbali zaidi na wakuu wa majimbo. Mstari wa nne unasema kwamba kwa siku 180 kamili, alionyesha utajiri mkubwa wa ufalme wake na fahari na utukufu wa enzi yake.

Katika maandishi ya Kiebrania, neno la kwanza linaonyeshwa. Xerxes alikuwa akiimarisha utukufu wake mbele ya kundi zima la watu mashuhuri ambao alihitaji kuwavutia, tena, labda ili kuimarisha uungaji mkono kwa juhudi zake za vita. Jozi za maneno, miundo miwili, na aina nyingine za urejeshaji zinaangazia utajiri usiofikirika wa ufalme huu.

Andiko hilo linasema kwa kweli kwa siku nyingi, kwa kweli, siku 180. Na msimuliaji anashangazwa na muda huo. Hata hivyo, haiwezekani kwamba wakuu wote, watumishi, wanajeshi, na wanadiplomasia walikuwa wakifanya sherehe pamoja kwa siku hizi 180 kamili.

Badala yake, hii labda ilikuwa juhudi inayoendelea ya kidiplomasia ya kupata uungwaji mkono mpana kwa shambulio dhidi ya Ugiriki. Huenda vikundi vilikuwa vikiwasili mfululizo. Sasa, ili tu kufanya usuli mdogo, kabla ya utangulizi huu mkubwa wa Xerxes, ambao maandishi ya Kiebrania yanaanza nao, Septuagint inarekebisha muktadha wa kihistoria na kuweka simulizi katika mfumo wa kitheolojia ulio wazi.

Kwanza haimtaji Xerxes bali Artashasta kama mfalme wa Uajemi na kisha inamtambulisha Mordekai kama Mbenyamini aliye uhamishoni, uhamishoni na Nebukadreza. Hata hivyo, lengo kuu la utangulizi katika Septuagint ni kuripoti ndoto ya mwisho wa dunia ambapo Mordekai aliwaona joka wawili wakiwa tayari kupigana katikati ya dhiki kubwa. Watu wenye haki walimlilia Mungu katika ndoto hii, na kijito kidogo kikawa mto mkubwa, hasa kikimrejelea Esta.

Nuru ilizuka, na watu wa hali ya chini wakainuliwa. Hadhira na Mordekai wameachwa kutafakari matokeo ya ndoto hii hadi mwisho wa Septuagint, ambapo inatafsiriwa kweli. Wakati huo huo, pia katika Septuagint, katika hatua hii, Mordekai aliwasikia matowashi wawili wa mfalme wakipanga mauaji yake, na ni hapa ndipo anaripoti kwa Artashasta.

Jambo hilo lilichunguzwa, matowashi walitundikwa, na Mordekai aliletwa kuhudumu katika nafasi rasmi mahakamani. Hilo linatokea baadaye katika maandishi ya Kiebrania. Katika tofauti nyingine muhimu kutoka kwa maandishi ya Kiebrania, tunajifunza katika hatua hii kwamba Hamani aliamua kuwadhuru Mordekai na watu wake kwa sababu ya kile kilichowapata matowashi hao wawili, hivyo kuunganisha vipengele vya njama ambavyo havieleweki kwa kiasi fulani katika maandishi ya Kiebrania.

Rudi kwenye maandishi. Siku hizi za karamu zilipokwisha, mfalme alifanya karamu ya siku saba katika bustani iliyofungwa ya jumba la mfalme kwa ajili ya watu wote, kuanzia wadogo hadi wakubwa, waliokuwa katika ngome ya Shushani. Karamu tofauti ya siku saba kwa watu wote waliobaki Shushani inaonyesha kwamba shughuli ya awali ilikuwa imeandaliwa hasa kwa wageni ambao mfalme alikuwa akijaribu kuwavutia.

Kwa hili, huenda alikuwa akiwashukuru wakazi wa eneo hilo, ambao, kwa kweli, walikuwa wamewakaribisha watalii kwa nusu mwaka. Katika maandishi ya Kiebrania ya mstari wa tano, nomino zinazofuatana zilizojengwa mwishoni mwa mstari humpeleka msomaji hatua kwa hatua ndani. Kihalisi, inasomeka, katika ua wa bustani ya banda la mfalme.

Sintaksia inaonyesha kwamba ufikiaji huu ulikuwa tukio maalum. Tunapoendelea na mstari wa sita, maelezo ya robo za ndani hutoa karamu nzuri kwa jicho la ubunifu. Kuanzia dari hadi sakafu, nguzo, matandiko, na sakafu ya parquet zilikuwa mandhari nzuri ya sofa ambazo wageni wangepumzika.

Maneno katika orodha ndefu ni ya kigeni, na utambulisho wa nyenzo ni mgumu, na hivyo kusababisha hisia ya kitu ambacho karibu hakijaeleweka. Sintaksia ngumu katika Kiebrania inatoa hisia ya mshangao, mshangao kamili katika utajiri. Wakati huo huo, dyads zinazorudiwa-rudiwa ziliendelea kudhahiki mahakama ya Kiajemi.

Neno la kitambaa cha bluu kirefu au urujuani, tehillit , lilitumika sana, pia pamoja na maskani na hekalu, kama tunavyoona katika Kutoka na 2 Mambo ya Nyakati. Labda mwandishi alikusudia hapa tofauti ndogo kati ya makao ya mfalme wa ulimwengu na mfalme huyu, Xerxes. Akisoma mistari ya saba na ya nane, divai ilitolewa katika vikombe vya dhahabu, kila kimoja kikiwa tofauti na kingine.

Na divai ya kifalme ilikuwa nyingi, kulingana na ukarimu wa mfalme. Kwa amri ya mfalme, kila mgeni aliruhusiwa kunywa kwa njia yake mwenyewe, kwani mfalme aliwaagiza watunza divai wote kumhudumia kila mtu apendavyo. Mchakato wa kunywa, kama ulivyoenezwa hapa, kwa kweli, ulikuwa mfano mdogo wa asili halisi ya milki na mtawala wake.

Kwa juu juu, maelezo yote yalidhibitiwa na sheria. Neno hilo ni hilo. Lakini sheria, kwa kweli, ilimaanisha mfalme aliwaacha watu wafanye wanavyotaka.

Kihalisi, inasomeka, kwa mujibu wa sheria, hapakuwa na kizuizi. Hili ni jambo ambalo lingeonekana kuwa la maana sana kwa Hamani kuruhusiwa kuandika amri yoyote aliyotaka. Mstari wa tisa.

Malkia Vashti pia aliwaandalia wanawake karamu katika jumba la kifalme la Mfalme Ahasuero. Hapa, msimuliaji anatoa karamu kwa wanawake kama sambamba na karamu inayoendelea. Lakini tofauti kati ya unyenyekevu wa kauli hii na maelezo ya mfano wa karamu za mfalme haikosiwi.

Baada ya siku saba, hali ya mfalme iliathiriwa waziwazi na divai. Maandishi yanasema alikuwa na furaha tele. Usemi huo kwa Kiebrania ni tov lev, na unaweza kutafsiriwa popote kutoka kwa furaha hadi ulevi kabisa.

Inaonekana katika miktadha mingine ya kibiblia ambapo ulevi unahusishwa na uharibifu unaokuja. Waamuzi 16, 1 Samweli 25 ni mifano miwili ya hiyo. Zaidi ya hayo , katika mstari huu, nambari saba ina jukumu muhimu katika hatua hizi za mwanzo za simulizi.

Kuletwa na matowashi saba siku ya saba kunaweza kumaanisha mfalme alikusudia kuonyesha umiliki mwingine, malkia wake, kama mwisho mkuu wa siku za kufurahia pongezi na heshima. Hili lilikuwa tendo kamili la kujitukuza katika gwaride ambalo tayari lilikuwa limepanuliwa kupita kiasi. Matowashi waliamriwa kumleta Vashti, ikionyesha kwamba ilitarajiwa tu kwamba angeonyesha uzuri wake mbele ya watu na wakuu.

Inaeleza kwamba neno kuonyesha linatumika kumhusu Vashti hapa, na pia, utakumbuka mali za mfalme katika mstari wa nne. Vashti alipaswa kuvaa taji ya kifalme, ambayo kutajwa kwake kuliwachochea wachambuzi wa marabi kupendekeza kwamba hiki ndicho pekee alichopaswa kuvaa. Hata hivyo, ilikuwa aibu kabisa Vashti alipokataa kuja, yaani, aibu kwa mfalme.

Amri kupitia matowashi saba inasisitiza tena kwamba kila kitu kuhusu mahakama hii kilizidishwa, lakini hata hivyo, kulingana na itifaki rasmi. Ukisoma mstari wa 12, wahudumu walipotoa amri ya mfalme, Malkia Vashti alikataa kuja. Neno lililokataliwa ni la kwanza, kwa njia, katika maandishi ya Kiebrania.

Kisha, mfalme alikasirika na kuwaka kwa hasira. Ingawa maandishi hayasemi waziwazi kwa nini Vashti alikataa, si vigumu kudhani kwamba alichukia kujionyesha akiwa amevaa nguo au vinginevyo, kwa heshima ya mavazi ya kirabi, mbele ya kundi kubwa la wanaume waliokuwa wamekunywa divai. Hasira ya mfalme mwishoni mwa mstari pia inaelezewa kwa sauti mbili, hata sauti yake ikionyesha kunguruma kwake kwa hasira na hasira iliyokuwa ikimtoka.

Kwa kushindwa kubaini hatua sahihi ya kuchukua, mfalme aliwashauri wahenga. Lakini swali hili muhimu, hili ni mstari wa 13 na 14, kutoka kwa mfalme hadi kwa washauri wake linakatizwa na maelezo mafupi kuhusu chombo cha kufanya maamuzi na muundo wa serikali. Mkasi mwingine kuhusu hali ya mahakama nzima iliyodhibitiwa kupita kiasi na ya kipuuzi.

Watu hawa wenye hekima, hamamu , ambao pia huitwa wale waliojua nyakati, walitoka ndani ya safu ya wale waliokuwa wataalamu wa sheria na walikuwa na uwezo mkubwa wa kumshawishi mfalme kwani walikuwa mbele yake na walikuwa wa kwanza katika ufalme. Kwa njia, asili halisi ya utaalumu wao inajadiliwa. Usemi huo huo, wale wanaojua nyakati, pia unaonekana katika 1 Mambo ya Nyakati 12, mstari wa 33, kuhusu watu wa kabila la Isakari ambao, kwa sababu walielewa kile

ambacho Israeli wanapaswa kufanya, walikuwa miongoni mwa wale waliokuja Hebroni kumfanya Daudi kuwa mfalme.

Hii ilihusisha waziwazi, kujua nyakati, kiwango cha ujuzi wa kisiasa. Watu wenye hekima walikuwa taasisi ya kitamaduni katika mahakama na majina kadhaa yaliyo kwenye orodha hii pia yalipatikana katika vibao vya Persepolis. Ibn Ezra, mfafanuzi wa Kiyahudi wa enzi za kati, alipendekeza kwamba wale waliojua nyakati walikuwa wanajimu na kwamba sheria katika kesi hii, ilirejelea sheria za mbinguni.

Hii ni tafsiri ambayo imeendelea kushikilia ushawishi fulani, ingawa hakuna uungwaji mkono mwingi wa maandishi na maandishi mengine. Hapa inaonekana kwamba akili zao pia zilikuwa zimejaa divai pamoja na mfalme. Kama itakavyoonekana wazi, wale waliojua nyakati na hofu ya uasi wa wanawake walikosa njama ambayo Mordekai, Myahudi, aliifichua.

Majina ya wahudumu hawa na matowashi walioorodheshwa katika sura ya 1, mstari wa 10, yanafanana yanaposomwa kwa mpangilio wa kinyume. Ingawa kuna makosa kadhaa katika mifumo hii iliyobadilishwa, hii inaweza kuwa mbinu ya kifasihi inayoashiria kutoka kwa mtazamo mwingine mabadiliko yanayoashiria simulizi nzima. Mfalme alilazimika kuuliza, katika mstari wa 15, jinsi ya kumshughulikia mke wake mwasi na kwamba alitarajia aina fulani ya majibu, nukuu, nukuu, kulingana na sheria, inaongeza tu sauti ya kuchekesha ya simulizi.

Na sasa, ngoja nisome 16 hadi 18. Kisha Memukani akajibu, au Memukani, akajibu mbele ya mfalme na wakuu, akinukuu, Malkia Vashti amefanya mabaya, si dhidi ya mfalme tu, bali pia dhidi ya wakuu wote na watu wa majimbo yote ya Mfalme Ahasuero. Kwa maana mwenendo wa malkia utajulikana kwa wanawake wote.

Kwa hivyo, watawadharau waume zao na kusema, Mfalme Ahasuero aliamuru Malkia Vashti aletwe mbele yake, lakini yeye hakutaka kuja. Leo hii, wanawake wa Kiajemi na Kimedi wa wakuu ambao wamesikia kuhusu mwenendo wa malkia watajibu kwa wakuu wote ambao wamesikia kuhusu malkia watajibu kwa wakuu wote wa mfalme, samahani, kwa njia ile ile. Hakutakuwa na mwisho wa kutoheshimu na kutokubaliana.

Hapa Vashti alikuwa amemvunjia heshima mfalme hadharani, na kitendo chake kingeweza kuonyeshwa kama chenye athari kali kwa heshima ya kiume, rasmi na vinginevyo. Hivyo, hotuba ya Memukani. Ilihamisha mwangaza mkali, hotuba ya aibu kutoka kwa kumlenga mfalme pekee hadi kuwajumuisha wanaume wote, ujanja mzuri kwa mtu aliye karibu na mfalme na anayehusika na sifa yake, mzunguuko mzuri.

Wale walio katika vyeo vya juu katika ulimwengu huu dhaifu wa kushikilia heshima walikuwa na mengi ya kupoteza. Sauti ya Memucan ilikuwa karibu na hofu, labda

kwa sababu alijua kwamba uvumi unaenea kama moto wa nyikani. Wakuu wote, watu wote, majimbo yote.

Naam, wanawake waliokusanyika kwa ajili ya karamu ya Vashti wangukuwa sehemu ya habari hii iliyoogopwa. Mstari wenyewe unaonyesha kwamba kila mtu angekuwa akizungumzia kashfa hiyo. Kiambishi tamati kwenye muundo usio na kitenzi ni wingi wa kiume.

Na zaidi ya hayo, kosa la Vashti lilionyeshwa kuwa baya zaidi kuliko kutofaa. Kitenzi cha Kiebrania ni avo kinachohusiana na nomino ya kawaida aina ya avon , ambayo mara nyingi hutafsiriwa dhambi. Kulingana na hali mbaya zaidi ya Memucan, wanawake wa heshima wangesikia kuhusu tabia ya kushangaza ya malkia na wangeitumia kwa ushupavu kuwaaibisha waume zao, ambao, kwa sababu heshima ilifumwa kwa msingi wa utamaduni, wangeweza tu kujibu kwa hasira.

Mstari huu, mstari wa 18, si marudio ya kauli iliyotangulia. Badala yake, ni kiashiria kidogo cha tofauti za kitabaka. Hata wanawake watukufu wangewaaibisha waume zao.

Ingawa ulevi wa jumla ungeweza kuchangia baadhi ya hasira iliyoonekana kupita kiasi, uwezekano wa aibu ya umma kwa sababu ya kutotii hadharani, ulikuwa msingi wa hasira. Kwa kweli, usemi wa hasira katika muktadha huo wa kitamaduni haungekubalika tu, bali pia ungetarajiwa. Mstari wa 19, Ndipo amri ya mfalme itakapotangazwa katika ufalme wake wote mkubwa, wanawake wote watawaheshimu waume zao kuanzia mdogo hadi mkubwa.

Kwa uwazi, ikionyesha kwa uwazi utaratibu wa kisiasa na kisheria usio na utu, muundo unaojirudia wa vitenzi tendwa huanza hapa na kutolewa kwa amri hii ya kifalme. Amri hiyo ilipaswa kutoka kwa mfalme, na ilipaswa kuandikwa katika sheria za Waajemi na Wamedi. Ushauri wa Memucani ulimfanya Vashti mwenyewe kukataa kuwa mbele ya mfalme kwenye karamu hiyo kuwa ya kudumu na ya umma.

Pia ilimwondoa katika eneo lolote ambalo angeweza kuwa katika siku zijazo akitekeleza mamlaka. Sio bahati mbaya kwamba katika hatua hii haitwa tena Vashti malkia. Nafasi yake ingepewa mtu ambaye, kwa matumaini makubwa ya Memucani na mfalme na wakuu wengine, ana tabia inayoweza kubadilika zaidi.

Katika mwisho wa hotuba ya Memucan, katika mstari wa 20, iliyojaa kuinama na kukwaruza kunakohitajika, kuna mabadiliko katika asili na matokeo ya amri hiyo. Njia pekee ya kufikia kurejeshwa kwa heshima ya kiume ingekuwa kupitia wanawake wote wa himaya hiyo kuonyesha utii. Kwa hivyo, amri hiyo haikumfukuza Vashti tu, bali ilijaribu bure kushughulikia wasiwasi halisi wa Memucan, ikiwalazimisha wanawake wote kuwapa heshima, wakar , waume zao kuanzia wakubwa hadi wadogo.

Katika uwasilishaji wa Memucan, hii ingepaswa kusikika tu, aina nyingine ya kitendo cha kitenzi, ili uongozi na heshima sahihi virejeshwe. Na kisha kusoma 21 na 22, mfalme na wakuu wake walifurahishwa na ushauri huu, kwa hivyo mfalme akafanya kama Memucan alivyopendekeza. Alituma barua kwa sehemu zote za ufalme, kwa kila jimbo kwa maandishi yake, na kwa kila taifa kwa lugha yake.

Na sasa , nitasoma tafsiri tofauti, ambayo ni halisi zaidi. Kila mtu atatawala katika nyumba yake mwenyewe na kuzungumza lugha ya watu wake. Hiyo ndiyo sehemu ya mwisho ya amri hiyo.

Tafsiri ya NIV imebadilisha mada ya kuzungumza kutoka kwa kila mtu hadi ujumbe uliotajwa hapo awali ambao ungefika kila eneo. Kwa maneno mengine, imesema, alituma ujumbe katika sehemu zote za ufalme, kwa kila jimbo kwa maandishi yake, kwa kila taifa kwa lugha yake, akitangaza kwa lugha ya kila taifa kwamba kila mtu awe mtawala katika nyumba yake mwenyewe. Lakini angalia tofauti.

Kila mwanaume atawale katika nyumba yake mwenyewe na kuzungumza lugha ya watu wake. Kuisoma kwa njia ya mwisho kunaweza kueleweka kwa kuzingatia utamaduni mdogo unaoelezwa katika Nehemia sura ya 13, mistari ya 23 na 24, ambapo ndoa za watu wa mataifa mengine zilisababisha familia kuzungumza lugha ya akina mama wa Mataifa badala ya Kiebrania. Hii inaweza kushuhudia kiwango kikubwa cha ndoa za watu wa mataifa mengine na nguvu iliyopo katika lugha.

Kwa vyovyote vile, uandishi kwa kila chombo cha kisiasa, Madina, na lugha, lashon, kwa makundi ya watu ni mifano zaidi ya mifumo ya dyad katika simulizi yote. Jozi hii ni ishara ya kifasihi kwamba habari hiyo ilikuwa ya kina. Sura ya 2 ni mpito muhimu kati ya mambo ya ziada ya mahakama yaliyoelezwa katika sura ya kwanza na maelezo ya hadithi ya kutisha ambayo yatajitokeza katika sehemu iliyobaki ya hadithi.

Mambo ya ziada bado yako hapa, lakini mabadiliko yanakaribia, na baada ya sura hii, hakuna kitu kinachopungua tena. Sura ya 2 inaanza baada ya mambo haya, ambayo mara nyingi hutumika kuanza sehemu mpya ya simulizi kwa Kiebrania. Kwa maneno mengine, mara tu hasira ya mfalme ilipopungua, na tayari tumezungumzia uwezekano kwamba hilo linaweza kuwa lilimaanisha miaka kadhaa, alikumbuka mambo matatu, kila moja likitanguliwa na chembe ya Kiebrania et, ambayo inasisitiza utofauti wao.

Alimkumbuka Vashti. Alikumbuka alichokuwa amefanya na kile kilichokuwa kimeamriwa dhidi yake. Msimulizi kwa ustadi aliweka jukumu la mfalme mbali na hili. Yote yalihusu Vashti na kile alichokuwa amefanya na kile ambacho urasimu usio na jina ulikuwa umeamuru.

Sura ya 2, mstari wa 2. Kisha, watumishi wa mfalme wakapendekeza. Watafute mabikira vijana warembo kwa ajili ya mfalme. Mstari wa 3. Mfalme na ateue makamishna katika kila jimbo la ufalme wake ili kuwaleta wasichana hawa wote warembo katika nyumba ya wanawake katika ngome ya Shushani.

Wawekwe chini ya uangalizi wa Hegai, towashi wa mfalme, ambaye ndiye msimamizi wa wanawake, nao wapewe mapambo. Mstari wa 4. Kisha msichana atakayempendeza mfalme na awe malkia badala ya Vashti. Ushauri huu ulivutia mfalme, naye akaufuata.

Na kama tunavyoona, kejeli kuhusu mahakama ya Uajemi inaendelea. Watumishi vijana wa mfalme walifanya uamuzi wake pia. Lakini walifanya kwa ustadi ili ionekane kama Xerxes mwenyewe angemchagua malkia mpya.

Kumbuka walisema, mstari wa 4, mwanamke kijana anayempendeza mfalme. Vigezo vilivyorudiwa katika mstari unaofuata vinaelezwa kama wasichana, mabikira, na warembo. Kila neno hupunguza uwanja na huweka kama moja ya mashindano ya urembo ya zamani ya kile kilichokuwa karibu kutokea.

Neno bikira, betulah , linamaanisha mwanamke kijana aliye katika umri wa kuolewa ambaye yuko chini ya uangalizi wa baba yake. Kwa kweli hii ingemjumuisha Esta chini ya uangalizi wa Mordekai. Kukusanya mabikira warembo vijana kungefanywa kwa njia ile ile ya kiofisi kama vile urasimu mwingine wote wa Uajemi.

Kumbuka tume iliyohusika na kuwapeleka wanawake wote wanaowezekana katika nyumba ya wanawake huko Susa iliteuliwa kuwakusanya kutoka kila jimbo. Maelezo ya operesheni hiyo yanaonyesha wazi kwamba watu wa eneo hilo, ambao wangemjumuisha Mordekai, hawakuwa na chaguo lolote katika jambo hilo. Mtu anaweza kufikiria mkanganyiko huo mara tu wasichana hawa wote walipoanza kukusanyika katika eneo la ngome.

Maandishi yanaashiria idadi kubwa huku kila mkoa na kila msichana akija. Mara tu baada ya hapo, matibabu ya urembo yangepuata, kama tutakavyoona. Mfalme, samahani, wahudumu waliahirisha idhini ya mfalme.

Mwanamke huyu kijana alipaswa kupendeza machoni pa mfalme, kama ilivyokuwa amri, kuhusu kukubalika kwa mpango wao na uteuzi wa mwisho wa msichana. Mpango huo ulikuwa na hatua mbili. Kwanza ilikuwa kuwakusanya mabikira wote warembo.

La pili lilikuwa ni pambano la muktadha. Wanaonekana kufahamu kwamba kitu cha mwisho ambacho mfalme alitaka kilikuwa mwanamke mwenye tamaa. Kukusanywa kulikuwa muhimu, na hii ingeonyesha kwamba mfalme alikuwa na udhibiti thabiti.

Na hilo linaweka msingi kwa mashujaa wa kibinadamu wa hadithi. Utambulisho wa wahusika hawa wakuu ni muhimu zaidi kuliko mazingira yao. Na mstari utaangazia hilo.

Kwa njia, hii ni tofauti kubwa na maelezo ya mahakama ya Uajemi katika sura ya kwanza. Mordekai na Esta wote wana historia nzuri, na hiyo inaonyeshwa na ukoo wa Mordekai. Basi katika ngome ya Shushani, mstari wa 5, palikuwa na Myahudi wa kabila la Benyamini, jina lake Mordekai, mwana wa Yairi, mwana wa Shemai, mwana wa Kishi, nasaba.

Mpangilio wa maneno katika maandishi ya Kiebrania ni muhimu. Mstari unaanza na Ish Yehudi, mwanamume Myahudi aliyekuwa katika ngome ya Susa. Alama hizi za kumtambulisha zinaonekana hata kabla ya jina lake, na zitaashiria mgogoro unaofuata, na kuweka ncha ya Kiyahudi kwa mfalme wa Uajemi na wanachama muhimu wa mahakama yake.

Lengo la mstari huu ni Uyahudi na nasaba. Mordekai anaitwa mara kwa mara katika maandishi yote Mordekai Myahudi, akimtofautisha waziwazi katika muktadha huu wa ugenini. Swali la msingi kuhusu nasaba ni umri usiwezekana wa Mordekai ikiwa kifungu kinachohusiana cha mstari wa 6 kinarejelea kupelekwa kwake uhamishoni badala ya mtu aliyetajwa jina la mwisho katika nasaba, ambaye ni Kishi.

Kwa sababu hilo haliwezekani, kwa msimulizi anayeonekana kuwa mwangalifu sana kuhusu maelezo, kuna uwezekano mkubwa zaidi kwamba Kishi ndiye aliyepelekwa uhamishoni, na mababu hawa wa Mordekai walikuwa na majina yaliyoakisi vizazi vya awali vya ukoo. Haikuwa kawaida kwa majina ya ukoo kuendelea katika vizazi vyote. Ikiwa ndivyo ilivyo, basi kwa Mordekai kuwa mtu mwenye kuwajibika, anayemtunza binamu yake na kufanya kazi katika lango la mfalme katika miaka ya 480 KK, huenda alizaliwa uhamishoni huko Yair mnamo, tuseme, 520.

Labda kuzaliwa kwa Yair katika kizazi cha mapema kungekadiriwa kuwa takriban mwaka 550, na baba yake, Shemai, anaweza kuwa alizaliwa muda mfupi baada ya Kishi kuchukuliwa uhamishoni mwaka 597. Makini yanaelekezwa kwa Kishi, ambaye alikuwa baba wa Mfalme Sauli, kwa Samweli sura ya 9, ili kujiandaa kwa uhusiano wa Hamani na Agagi. Kama tunavyojua tayari, ilikuwa ni uadui wa muda mrefu kati ya Waamaleki, watu wa Agagi, na Waisraeli uliofanya mgogoro kati ya Mordekai na Hamani ueleweke.

Wote wawili walikuwa wazao wa kifalme, Mfalme Agagi na Sauli, mfalme wa kwanza wa Israeli. Tukiendelea na mstari wa 6, tafsiri yake halisi inazingatia uhamisho. Acha niisome kihalisi.

Mordekai, pole, Kishi, ambaye alihamishwa kutoka Yerusalemu pamoja na kundi la wahamishwa, alihamishwa pamoja na Yekonia, mfalme wa Yuda, ambaye

Nebukadreza, mfalme wa Babeli, alimpeleka uhamishoni. Vitenzi viwili vya kwanza ni tendo tendo, na cha mwisho kinamrejelea Nebukadreza, ambaye alisababisha uhamisho wa watu. Uhamishwaji uliunda wahusika hawa ambao maisha yao, binafsi, yalionyesha uzoefu wa kitaifa wa Israeli.

Familia ya Mordekai ilikuwa imeishi Yerusalemu, na uhamisho wao mwaka wa 597, pamoja na Yekonia, ambaye pia anajulikana kama Yehoyakini, unaonyesha kwamba kulikuwa na familia ya tabaka la juu. Tunaona hili kutoka 2 Wafalme 24, mistari ya 8 hadi 16. Matowashi, wakuu, na maafisa wa mfalme walichukuliwa katika wimbi hilo, kama tunavyojifunza kutoka kwa maandishi hayo.

Kama tulivyoona hapo awali, mpangilio wa maneno, tena, katika mstari wa 7 ni muhimu. Mstari unaanza na Kiebrania, v'hi omein , alikuwa akitunza, nomino ambayo hutumika kuhusiana na ulezi wa watoto. Na inahusiana na neno tunalolijua vyema, amina, ambalo katika kiwango chake cha kisemantiki lina uaminifu.

Kifungu hiki ni muhimu katika kuthibitisha tabia ya mfano ya Mordekai. Hadasa, ambaye pia anajulikana kama Esta, cha kufurahisha ni kwamba, ndiye mhusika pekee mwenye majina mawili, yanayoashiria ulimwengu wake wawili, ambao mwanzoni ulitenganishwa, na mmoja wao ulikuwa umefichwa. Siri pia inahusiana na, labda, jina Esta.

Hata hivyo, angeunganisha majina haya hadharani katika kituo cha nguvu cha Milki ya Uajemi. Ugumu wa michakato hii inayojitokeza unaonekana hata katika majina yenyewe. Katika kiwango rahisi zaidi, Hadassa inamaanisha mihadasi.

Neno hilo ni hadass kwa Kiebrania. Jina hilo pekee lilikuwa na uhusiano muhimu. Katika ishara ya kinabii ya Isaya sura ya 55, mstari wa 13, mhadasi ungechukua nafasi ya mwiba wa jangwani.

Katika nyakati za baada ya uhamisho, mihadasi ilifanywa wakati wa Sikukuu ya Vibanda, ikiashiria amani na shukrani, Nehemia sura ya 8, mstari wa 15. Swali gumu zaidi linahusiana na maana ya Esta, maana ya Esta na uhusiano unaowezekana kati ya majina Esta na Hadasa. Esta amejulikana sana kama Ishtar, mungu wa kike wa mapenzi na vita.

Huo ni utambulisho maarufu. Kama hili lilikusudiwa kama jina la utani la kifasihi, lilikuwa chaguo zuri, kwani Esther alijithibitisha katika nyanja zote mbili. Hata hivyo, asili bora zaidi inatokana na neno la Kiirani la Kale, stara , ambalo linamaanisha nyota tu.

Mstari huo unasisitiza kutokuwepo kwa wazazi wa Esta, ukionyesha mara mbili kwamba wote wawili walikuwa wamekufa na kuashiria kwamba, mbali na Mordekai, angeachwa. Ingawa Esta alikuwa binamu yake Mordekai, alikuwa mdogo vya kutosha

kiasi kwamba alimchukua kama binti yake. Maneno mawili yanayomelezea Esta yanasisitiza uzuri wake, kihalisi, mzuri wa umbo na mwonekano mzuri.

Kwa maneno mengine, uzuri wake wa ajabu ulizidi sana sifa za kukamatwa kwenye wavu wa mfalme. Ingekuwa vigumu kuepuka. Mstari wa 8, sura ya 2. Wakati amri na amri ya mfalme ilipotangazwa, wasichana wengi walipelekwa kwenye ngome ya Shushani na kuwekwa chini ya uangalizi wa Hegai.

Esta pia alipelekwa kwenye jumba la mfalme na kukabidhiwa kwa Hege, ambaye alikuwa msimamizi wa nyumba ya wanawake. Mtindo wa mstari wa 8 umedhamiriwa na vitenzi vitatu vya vitendo. Neno na amri zilisikika, wasichana wengi walikusanywa, na Esta akachukuliwa.

Kwa kuzingatia hata kiasi kidogo cha maadili ya Kiyahudi kama sehemu ya malezi yake na wazazi wake, pamoja na malezi ya baadaye ya Mordekai, hii ingekuwa sababu ya uchungu na aibu kwa Esta na Mordekai. Umuhimu wa Hege kwa maendeleo ya Esta unaonyeshwa katika kutajwa mara mbili kwa jina lake katika hatua hii. Na zaidi ya hayo, alikabidhiwa katika uangalizi, kihalisi, mkono wa Hege.

Katika mstari wa 9, ikiendelea na muundo wa mitindo wa doublet, inasema Esta alimpendeza Hege na akapata kibali chake. Usemi tisach hesed, unaopatikana katika Esta pekee, una maana ya kupata au kushinda kibali kwa vitendo badala ya kupata kibali kwa njia ya kawaida, nahau ya kawaida. Umakini wa Hege kwa Esta ulimsogeza mbele haraka katika mchakato huo, akisimamia matibabu na chakula maalum, manot ni neno la Kiebrania, likimpa mahudhurio bora na kuwaweka wote katika eneo bora zaidi katika nyumba ya wanawake.

Neno manot linatumika pia katika 1 Samweli 1, mistari ya 4 na 5, likirejelea mgao wa Elkana wa sehemu za dhabihu kwa wake zake na watoto wake. Kwa hivyo, ilikuwa jambo la kipekee sana. Wahudumu saba waliochaguliwa huenda walikuwa wale ambao Hege alikuwa akiwaweka kando kwa ajili ya msichana ambaye, kwa makadirio yake, angeweza kuwa mrithi wa Vashti.

Katika mstari wa 10, Esta hakuwa amefichua utaifa wake na asili ya familia yake kwa sababu Mordekai alikuwa amemkataza kufanya hivyo. Kila siku, alitembea huku na huko karibu na ua wa nyumba ya wanawake ili kujua hali ya Esta na kilichokuwa kikimpata. Amri ya Mordekai kwamba Esta asifichue watu wake au jamaa zake inazua hisia ya hatari na hofu isiyo na majina ambayo itaweka msingi wa kile ambacho Hamani alibuni katika sura zinazofuata.

Mwitikio mkali wa Hamani dhidi ya Wayahudi wote kujibu tusi la Mordekai unaonyesha kwamba chuki dhidi ya Wayahudi ilikuwa tayari imejificha katika pembe zenye giza. Ikiwa ndivyo, kuficha utambulisho wao kungekuwa jambo la busara

kufanya. Pia inaelezea wasiwasi wa kudumu wa Mordekai wa kujijulisha kuhusu ustawi wa Esta katika ua.

Hili lilidhihirika katika uwepo wake wa kila siku nje, haswa mbele ya ua wa nyumba ya wanawake, ambapo alikuwa stadi wa kuangalia ustawi wa nyumba ya wanawake. Neno hilo ni shalom huko, labda kupitia miunganisho aliyodumisha katika nyumba ya wanawake.

Mordekai angepata taarifa kuhusu mchakato mrefu. Labda ilimjaribu uvumilivu wake kadri ulivyoendelea kwa mwaka mmoja. Kufuatia yaliyotangulia, kile ambacho kingetokea, mchakato huo umeelezwa kwa undani katika mistari ya 12 hadi 14.

Nitafupisha hayo tu. Kila mwanamke kijana alikuwa na zamu baada ya mwaka mmoja wa maandalizi. Kipindi cha matibabu kiliagizwa.

Masaji ya mafuta kwa miezi sita, viungo kwa miezi sita mingine, bila shaka ili kulainisha na kupaka rangi ngozi. Uhusiano wa manemane na mvuto wa kingono na mapenzi pia unaonekana wazi katika Wimbo Ulio Bora. Tunauona hapa pia.

Umuhimu wa kupaka mafuta ngozi katika hali ya hewa ya joto na kavu hauwezi kupitiwa kupita kiasi. Kama uthibitisho wa kuvutia kutoka nje, mifano ya vichomaji vya vipodozi imepatikana katika maeneo kadhaa katika Israeli ya kale, la kwanza likiwa Lakishi. Hizi zilijazwa mchanganyiko wa viungo.

Tunajua hilo kwa sababu majina yameandikwa juu yake na hutumiwa na wanawake kujipaka vumbi na nguo zao, kwa njia inayoonekana ili kuzifanya zipendeze zaidi. Katika mistari ya 13 na 14, tuna sheria za shindano. Kila mgombea angeweza kuomba chochote alichotaka kuchukua nacho hadi kwenye jumba la mfalme, labda ili kujifanya akumbukwe vya kutosha kuitwa tena kwa jina.

Hilo, bila shaka, linadhania kwamba washindani walitaka kuitwa. Mtazamo wao si muhimu kwa msimuliaji. Huenda pia ikawa kwamba chochote walichoomba kilikuwa malipo yao.

Hadithi hiyo haionyeshi vitu hivyo vingekuwa vya aina gani au kama wangeweza kuviweka. Vyovyote vile, baada ya usiku mmoja na mfalme, mwanamke huyo alikuwa suria. Na kama hakuitwa, kumbuka jina la mtu asiyejali, alitumia maisha yake yote katika nyumba ya wanawake, akiwa mjane muhimu.

Kwamba wanawake waliletwa kwa mfalme jioni ni jambo la kukumbukwa. Kufika kwa Esta baadaye mchana katika sura ya 5 ilikuwa dhahiri kuwa ni jambo lisilo la kawaida kwa njia zaidi ya moja. Mistari ya 15 na 16.

Zamu ya Esta ilipofika, msichana Mordekai aliyekuwa amemlea, binti ya mjomba wake Abihaili, ili aende kwa mfalme, hakuomba kitu kingine chochote ila kile Hegai, towashi wa mfalme, aliyekuwa msimamizi wa wanawake, alichokuwa amependekeza. Naye Esta akapata kibali, akapendelewa na wote waliomwona. Akapelekwa kwa Mfalme Ahasuero katika nyumba ya kifalme mwezi wa kumi, mwezi wa Teveti, katika mwaka wa saba wa utawala wake.

Katika mojawapo ya mabano ya kipekee ya kitabu hicho, utambulisho wa Kiyahudi wa Esta unatolewa wakati tu anapokaribia kuvuka kizingiti cha kuingia katika jumba la mfalme. Sio mahali panapowezekana kwa mwanamke kijana Myahudi. Msomaji anakumbuka kwamba alikuwa binti wa Abihail.

Lakini angeibuka kama malkia. Mkakati wake unapingana na ule wa wagombea wengine. Mafanikio yake yalitokana na kujizuia kwake.

Kuna uwezekano kwamba Hege, ambaye pia aliwajua wanawake vizuri sana na alijua haswa kile ambacho kingeongeza uzuri wa Esta, alimpa kitu sahihi kabisa. Simulizi limehifadhiwa, lakini msomaji anadhani kwamba alitarajia kushiriki katika shughuli sawa na wengine wote, ingawa kwa njia tofauti sana, bila mapambo ya kupita kiasi. Ingawa Esther alipendelewa, alipendelewa, kuhusiana na Hege, ambaye alimsimamia na alikuwa mkuu wake, hadharani zaidi, alipendelewa, ushuhuda unaowezekana wa uzuri wake wa ajabu na tabia yake.

Kuna dokezo hapa, kwa njia, kwamba njia ya kuelekea chumba cha kulala cha mfalme inaweza kuwa ilikuwa kawaida kuhusisha gwaride. Katika mstari wa 16, tuna mfano wa mwisho ambapo Esta alichukuliwa. Ingawa simulizi linaonyesha ubaridi wake katika ulimwengu wa kibinadamu, kwa njia ya Mungu, ilikuwa katika hatua hii ambapo alifika mahali alipotakiwa kuwa.

Sura ya 4, mstari wa 14 itataja hilo, ili ukombozi kwa Wayahudi ufanyike. Alitekwa mwezi wa kumi wa mwaka wa saba, miaka minne ilikuwa imepita tangu kuondolewa kwa Vashti, na hii inaendana vyema na kipindi cha kati kwenye uwanja wa vita. Mstari wa 17, sasa mfalme alivutiwa na Esta.

Kwa Kiebrania pale, mfalme alimpenda Esta, Ahabu ni neno, zaidi ya wanawake wengine wote. Naye akapata kibali na kibali chake kuliko mabikira wengine wote. Kwa hivyo, akamvika taji ya kifalme kichwani na kumfanya malkia badala ya Vashti.

Mwitikio wa mfalme kwa Esta unashangaza. Alimpenda, alipata neema na kibali, alipomkaribisha, kuliko mabikira wote waliomtembelea. Ipasavyo kwa ajili ya kutawazwa, kulikuwa na sherehe kubwa ya mahakama, matokeo ya himaya nzima, karamu kubwa kwa wakuu na maafisa, na hii inaonekana inafunga mwonekano wa mahakama ya Uajemi kutoka upande usio na madhara.

Sasa tunaelekea kwenye mambo mengine ya kutisha zaidi. Mstari wa 19, mabikira walipokusanyika mara ya pili, Mordekai alikuwa ameketi kwenye lango la mfalme. Tukio la kushangaza linaanza kutokea wakati huu, na sehemu mbili za mstari huu, zilizounganishwa kwa njia ya ajabu, zinaonyesha asili yake ya kushangaza.

Ni wazi kwamba mkusanyiko wa pili wa mabikira unaweka muktadha wa uwepo wa Mordekai kwenye lango, lakini hakuna dalili yoyote kuhusu kile hasa mkutano huu wa pili uliwakilisha, lini ulitokea, au kwa nini. Kiunganishi cha Vav kabla ya walipokusanyika kinaonyesha uhusiano na kile ambacho kimetokea tu. Katika hali hiyo, labda kulikuwa na mkusanyiko mkubwa wa mabikira kama sehemu ya sherehe, lakini kwa nini walikusanyika haijulikani wazi.

Kama mfalme angefurahishwa na Esta, kudumisha nyumba ya wanawake iliyopanuliwa kupita kiasi hakungekuwa lazima. Kwa upande mwingine, inawezekana kwamba wahudumu wa mfalme, waliomjua vyema, walikuwa na utaratibu wa kawaida wa kuwaweka wanawake wa kike wakiwa wamejaa. Labda matowashi walikuwa muhimu katika mchakato wa kuwachunga mabikira, na kwa sababu wauaji wawili waliogunduliwa na Mordekai kwenye lango walikuwa matowashi, msimuliaji huenda alihisi ni muhimu kuzingatia tukio hili mahususi kama msingi wa ugunduzi huo.

Kipengele muhimu cha hadithi inayoendelea kilikuwa nafasi ya Mordekai katika lango la mfalme. Hilo ni eneo la mamlaka ambapo shughuli za kiutawala na kimahakama zilitokea, na ambapo taarifa ziliongezeka, na kusababisha fitina na juhudi za kudai madaraka. Iliweka mpaka.

Walenzi walikuwa sehemu muhimu ya maeneo ya lango, na walenzi hao walikuwa matowashi. Uwepo wa Mordekai langoni unaonekana mara nyingi. Kama mkusanyiko wa pili wa mabikira ungehusiana na mabadiliko makubwa katika muundo wa harem, hii ingekuwa fursa nzuri ya kumfanya abadilishwe.

Mstari wa 20, siri ya Esta kuhusu watu wake na jamaa zake na amri ya Mordekai ya kukaa kimya inarudiwa, ikionyesha hali mbaya na isiyoeleweka ya tishio fulani. Inaonekana Mordekai alikuwa anajua vyema hatari inayoweza kutokea. Kwa kuzingatia aina ya shughuli zake za kila siku, huenda alikuwa na ufahamu mkubwa wa hatari kubwa ya chini ya ardhi.

Mstari wa 21 unasisitiza uwepo wa Mordekai langoni. Katika siku hizo za machafuko ambapo kulikuwa na mabikira wengi waliokuwa wakizunguka-zunguka, maafisa waliokuwa matowashi walikuwa wakilinda, na miongoni mwao walikuwa Bigthan na Teresh. Sababu ya hasira ya Bigthan na Teresh haijatolewa, lakini ilitosha kupanga njama ya mauaji.

Kwa sababu walikuwa walinzi wa kizingiti, waliweza kuingia katika vyumba vya faragha vya mfalme. Kwa kweli, Xerxes hatimaye aliuawa mwaka wa 465 kwa sababu mmoja wa watumishi wake alimruhusu mtu kuingia chumbani mwake. Kwa vyovyote vile, asili ya siri ya ugunduzi wa Mordekai inadokezwa katika hali ya kutojali ambayo jambo hilo lilijulishwa kwa Mordekai.

Akiwa raia mwaminifu wa mfalme, alimjulisha Esta, ambaye naye alimwambia mfalme, akimpa sifa Mordekai. Kwa mujibu wa urasimu usio na ubinafsi wa Kiajemi, jambo hilo lilichunguzwa, wawili hao walipatikana na kutundikwa, na tangazo likaandikwa, yote kwa sauti ya upole. Kutundikwa kwenye mbao, kutundikwa, wote wanane, kungemaanisha kutundikwa au kusulubiwa katika kipindi cha Uajemi.

Haiwezekani ilikuwa kifo kwa kunyongwa. Uwezekano mkubwa zaidi, kunyongwa kulikuwa ni aibu hadharani kwa kufichuliwa kwa mwili baada ya kifo. Na haya yote yanaweka msingi wa Sura ya 3.